

Petu mupinim me'ẽ ke Peteĩhar ke

Petu kome'ẽ paper ke mupinim. Jerusarẽ ok ta pe Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ẽ tama'e kapitã a'e tĩ.

Jesu rehe amõ amõ jundéu awa ta jurujar katu. Ame'ẽ ta amõ amõ ok ta pe ixo. Amõ awa tama'e ywy pe ame'ẽ ok ta ihĩ. Ame'ẽ ta pe kome'ẽ paper pinim ke mondo. Ame'ẽ ta pyrara hũ ixo. Hok ngi ame'ẽ ta ke Tupã rehe ipy'a ym ame'ẽ ta mujan mondo. A'erehe amõ amõ ywy rehe usak te'e aja ixo. A'erehe pyrara hũ ixo.

Ame'ẽ ta py'a ke Petu mâtã tar katu. “Pepyrara hũ pexo rahã, Tupã rehe pehẽ py'a pemapyk katu te we rĩ. Aja rahã, ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke pehijar katu te we rĩ” aja Petu mu'e.

Pepyrara hũ pexo tipe, anĩ, pehẽ rury katu te we pexo rĩ

¹ Ko pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo. Ihẽ Petu. Jesu Kirisutu pandu ihẽ pe:

—Myrandu katu epandu ého — aja ihẽ pe. Ame'ẽ ihẽ.

Pehẽ riki Tupã kotyhar ta ke. A'erehe pehẽ rok ngi pehẽ ke amõ ta mujan mondo. A'erehe amõ amõ ywy pe pehãi peho ame'ẽ ta ke pehẽ. A'erehe põ ywy pe har ta ke pehẽ. Amõ ngara ywy pe har ta ke pehẽ tĩ. Amõ kapando ywy pe har ta ke pehẽ tĩ. Amõ asia ywy pe har ta ke pehẽ tĩ. Amõ mbiti ywy pe har ta ke pehẽ tĩ. Upa pehẽ pe paper pinim ihẽ amondo axo.

² Tupā riki jande pái keruhū. Kome'ẽ ywy keruhū pe har ta ngi har pehē ke a'e jo'ok. "Ihēma'e ke pehē" aja a'e putar. Aja rahā I'ã pandu:

—A'eta riki nema'e ta ke — aja Tupā pe.

Aja rahā, Jesu Kirisutu rehe pehendu katu. Pe, huwy pe pehē py'a ke Tupā juhyk katu. Ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke pehē py'a ngi a'e juhyk.

Mā peja pehē rehe a'e ipy'a katu te hū. Mā peja pehē py'a ke a'e muhury katu te tī.

Tupā namō jande jaxo ta

³ Jesu Kirisutu, jandema'e sawa'e te pái ke Tupā. Mā peja japandu ipe:

—Ne jō riki katu te ame'ẽ ke — aja ipe.

Jande rehe a'e pyrara te hū usak, a'erehe jande pe ixoha pyahu ke a'e me'ẽ. Jesu Kirisutu ke a'e mukwera katu muhem, a'erehe ame'ẽ ixoha pyahu ke jande pe a'e me'ẽ. A'erehe jande ruhāha angaha ke rehe jaharō katu jaxo. Aja jaxo katu apo 'y. ⁴ A'erehe ma'e ke japyhyk ta. Ame'ẽ ke rehe jaharō katu jaxo tī. Ixotyhar ta pe ma'e ke Tupā me'ẽ hū ta. Ame'ẽ rehe jaharō katu jaxo. Ywa pe ame'ẽ ke a'e moĩ katu rī. Pehēma'e a'e moĩ katu rī. A'ep ijuk ym te ta. Inem ym te ta tī. Kanim ym te ta tī. ⁵ Pehēma'e ke ame'ẽ. Tupā rehe pejurujar katu, a'erehe pyrātāha namō pehē rehe a'e usak usak katu. Pehē ruhāha angaha ke rehe peharō pexo rahā, pehē rehe a'e usak usak katu ixo. 'Ar rehe angaha uhyk rahā, pehē ruhāha ke a'e me'ẽ ta. 'Ar rehe angaha uhyk, ame'ẽ ke rehe jō a'e harō ixo. Uhyk rahā, a'e me'ẽ ta pehē pe.

⁶ Pehē ruhāha angaha uhyk ta kÿ, a'erehe pehē rury katu pexo. Pehē pepyai we rī. Pepyrara we pexo, a'erehe pepyai we rī. ⁷ Pehē pepyrara rahā, Tupā pandu: “Mā peja” aja. Aja rahā, kuja a'e ukwa katu ta. Pejurujar katu ehe, ame'ẽ riki jetehar te ke my? Ame'ẽ ke a'e manga ta. Ukwa ta tī. Itatawa aja tī. Tata pe amō moī. Aja katu te my? Ame'ẽ ke amō manga ta. Ukwa ta. Aja Tupā rehe pejurujar katuha tī. A'e manga ta tī. Ame'ẽ riki itatawa 'ar kovy te we katuha. A'erehe pejurujar katuha riki jetehar te ke my, ame'ẽ ke Tupā ukwa ta me'ẽ te'e. Jetehar rahā, pejurujar katu te ta. Aja rahā, Jesu Kirisutu jywyr rahā: “Pehē riki katu te me'ẽ ke” aja Tupā pandu ta. ⁸ Pehē pesak ym ehe rī. Pepy'a katu ehe pexo. Apo pesak ym ehe pexo rī. Pejurujar katu ehe. Pe, pehē rury katu te pehē. Marā ka ym pehē rury katuha rehe har amō panduha. Ywa pe har ta hury katuha aja pehē tī. ⁹ Pejurujar katu ehe, a'erehe ma'e ke Tupā me'ẽ pehē pe. Pehē ruhāha ke me'ẽ pehē pe. A'erehe pehē rury katu te pehē.

¹⁰ Ame'ẽ pehē ruhāha rehe har ymanihar Tupā je'ëha pandu ame'ẽ ta ukwa tar katu. Tupā je'ëha rehe a'eta usak usak hū tipe. Pe, pehē rehe Tupā usak katu ta, ame'ẽ rehe har yman a'eta pandu katu. Uhyk ym rahā we a'eta pandu katu. ¹¹ Myja rahā ame'ẽ uhyk ta my? Ame'ẽ ke a'eta ukwa tipe. Myja uhyk ta my? Ame'ẽ ke a'eta ukwa tipe tī. Tupā'ã ke Kirisutu muwyr. A'e riki a'eta py'a rehe ihī katu. A'e riki ma'e ke mujekwa ngā pe.

Kuja mujekwa. Kirisutu ke amō ta mupyrara hū ta. Uhyk ym rahā we a'e mujekwa. Upa mupyrara rahā, katuha renda pe Kirisutu oho ta. Ame'ẽ ke

Tupā'ā mujekwa tī. ¹² Jetehar te ke Tupā je'ēha pandu ame'ē ta pandu. Ame'ē ke pehendu apo 'y. Yman ame'ē jetehar te ke a'eta pandu rahā, kuja ame'ē ta pe Tupā mujekwa. A'eta pandu ame'ē ke a'eta ixo rahā, uhyk ym we rī. Pehē pe ame'ē uhyk katu apo 'y. Ame'ē jetehar te ke myrandu katu pandu ame'ē ta pandu pehē pe apo 'y. I'ā ke ywa ngi Tupā muwyr. Ima'e pyrātāha namō myrandu katu pandu ame'ē ta pandu katu. Ame'ē myrandu katu ke Tupā je'ēha rahoha ta ukwa tar katu tipe.

Tupā aja katu te pexo tī

¹³ Peta kȳ, aja pexo. Aja rahā, Tupā rehe pehendu katu ta. Pehē pepyhýi ym aja pexo. Jesu Kirisutu jywyr rahā, ma'e ke pehē pe Tupā me'ē ta. Ame'ē rehe peharō katu te pexo. Pemukanim ym ame'ē ke. ¹⁴ Tupā rehe pehendu katu. Ehe har pekwa ym rahā, upa ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Aja yman pexo ai te'e aja ym pexo apo 'y. ¹⁵ Kuja katu. Ma'e ka'u te'eha ke nixói te Tupā pe. Aja pexo tī. Aja rahā, ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke pehijar ta. A'e riki pehē pe pandu:

—Mā peja Kirisutu rehe pejurujar katu. Aja rahā, ihēma'e wan ta — aja.

¹⁶ Tupā je'ēha rehe ima'e panduha ihī tī:

—Ihē riki katu te. Ma'e aka'u te'eha ama'eha ke nixói te ihē pe. A'erehe ma'e peka'u te'eha pema'ema'eha ke pehijar — aja panduha ihī.

Aja rahā, Tupā aja pehē tī. Katu te pehē tī.

¹⁷ Tupā namō pepandu pandu rahā: “Papa, jande pái keruhū” aja pepandu ipe. Upa katu te awa ta rehe har a'e ukwa ta. Juja katu te aja a'e

ukwa katu ta. Myja me'ẽ ngã ma'ema'e my? Ame'ẽ ke a'e ukwa ta. Katu te aja ma'ema'e rahã, ma'e ke Tupã me'ẽ hũ ta ipe. Ta'yr mi amõ ma'ema'e rahã, ta'yr mi Tupã me'ẽ ta ipe tĩ. A'erehe kome'ẽ ywy keruhũ pe pexo rahã, tapijar te'e we pehẽ py'a pemoĩ moĩ katu ehe, Tupã rehe. ¹⁸ Pehẽ ramũi ta ixoha ke pehẽ pe a'eta mujekwa. Jaxer ame'ẽ ke ame'ẽ. Ame'ẽ ngi pehẽ ke Tupã muruwak. Ame'ẽ ke rehe a'e muhepy, ame'ẽja saka. Myja a'e muhepy, ame'ẽ ke pekwa katu. Muhepyha kanim ame'ẽ pe a'e muhepy ym. Itatawa riki muhepyha kanim te'e riki. Itatuwyr aja tĩ. Kanim tĩ. Ame'ẽ ita aja ame'ẽ pe a'e muhepy ym riki.

¹⁹ Kuja a'e muhepy. Kirisutu manõ rahã, huwy ke uhem. Muhepy hũ ame'ẽja saka ame'ẽ. Ame'ẽ pe pexoha muruwakiha ke rehe Kirisutu muhepy. Kirisutu riki arapuharan ra'yr aja saka. Arapuharan ra'yr jaxer ym te, ame'ẽ ke aja saka. Ipirer pinim ym te ame'ẽ ke aja saka tĩ. (Aja rahã, Kirisutu pe ma'e ka'u te'eha ma'eha nixóí te. Katu te ame'ẽ ke a'e aja mujekwa.) ²⁰ Yman kome'ẽ ywy keruhũ nixóí te rahã, Kirisutu pe Tupã pandu:

—Ngã ruhãha muhepyha ke rehe nde eremanõ ta — aja.

Pe, 'ar rehe angaha uhyk tate rahã, a'e ke Tupã mujesak ta ngã pe. Arahã, pehẽ ke a'e muhã katu te ta. ²¹ A'e uwyr, a'erehe Tupã rehe pejurujar katu. A'e ke Tupã mukwera katu muhem. Pe, hake a'e wapyk tĩ. (Aja rahã: "Katu te ame'ẽ ke a'e" aja mujekwa.) A'erehe Tupã rehe pejurujar katu. Inamõ pexo ta, ame'ẽ ke rehe peharõ pexo.

²² Jetehar te ke rehe pehendu katu, a'erehe pehẽ py'a ke pejuhyk apo 'y, aja pexo katu 'y. A'erehe

amō jurujar katu, ame'ẽ ta rehe pepy'a katu tī. Jetehar rupi pepy'a katu a'eta rehe. Mā peja pepy'a katu te pehē juehe pexo. ²³ Tupā je'ẽha riki aja te'e ta ixo. Uhāha ke pehē pe me'ẽ, ame'ẽja saka ame'ẽ. Ame'ẽ ke rehe pejurujar katu, a'erehe pexoha pyahu ame'ẽ ke namō pexo katu. Ta'yr ta riki pehē tī. Pehē pái uhā te hū ame'ẽ ke a'e. Ame'ẽ ra'yr ta pehē. Manō ym te ta a'e. ²⁴ Pehē anī. Kuja Tupā je'ẽha rehe amō mupinim:
“Upa awa ta kupi'i aja saka.

A'e katu te ha riki kupi'i aja saka. Kupi'i manō te'e a'e.

I'a aja tī. Ijuk tī. (Aja pahar awa ta manō ta tī.)

²⁵ Tupā je'ẽha anī. Jandema'e sawa'e te je'ẽha aja te'e ta ixo” aja amō mupinim.

Ame'ẽ je'ẽha ke pehē pe amō muwyr. Myrandu katu ke pehē pe pandu rahā, ame'ẽ ke muwyr.

2

Tupā kotyhar ta riki ok ke aja saka

¹ Apo upa peka'u te'eha ke pema'ema'e ym. Te'e pepandu ym. Pehē mokōi pekwaha aja ym pexo. Amō ta rehe pejyty'ŷ'ym. Amō ta rehe pehē juru ai ym. ² Ta'yn ta u'ar ramō, ame'ẽja pexo katu. A'eta kamby te'e juhéi. Aja mā peja Tupā je'ẽha ke peputar katu tī. (Kamby juhéi, ame'ẽja saka tī.) Aja rahā, pahar tiha oho. Aja rahā, Tupā rehe har pekwa katu te ta. Aja rahā, Tupā putar aja pexo katu ta. ³ Jete. Tupā je'ẽha rehe panduha ihī: “Pehē rehe jandema'e sawa'e te ipy'a katu. Ame'ẽ ke pekwa katu” aja panduha ihī. (A'erehe upa ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e ym.)

⁴ Jandema'e sawa'e te koky pejur! (Uhā te hū ame'ē ke a'e.) A'e riki ita aja saka. Ame'ē ita jaxer ke te'e, aja ngā ukwaha naī. Anī. “Katu te ame'ē ke a'e” aja Tupā pandu. “Ihē aputar ame'ē ke a'e” aja a'e pandu tī. ⁵ Pehē riki ita ta aja saka tī. Jande jaxoha pyahu aja jaxo tī. Pejur. Pehē ke te'e ok ke Tupā mujā ame'ēja saka. Ame'ē rehe I'ā ihī katu ta. A'ep Tupāma'e pa'i ta aja saka pema'ema'e ta. Pa'i ta katu te ame'ēja saka. Jesu kokyhar ta ke pehē. A'erehe ma'e ke Tupā pe peme'ē te'e. Ame'ē rehe Tupā hury katu. Pehē pe Tupā'ā mujekwa ame'ē ke peme'ē te'e ipe. ⁶ Kuja Tupā je'ēha rehe amō mupinim. Tupā pandu:

“Ita katu te ame'ē ke ihē ajo'ok. Ame'ē ke Siā ok ta pe ita ok pyter ke aja amupu'am ta.

Amō jurujar katu ehe rahā, a'e huxī ym te ta” aja Tupā pandu. Aja amō mupinim. (Kirisutu riki ame'ē ita katu te ame'ēja saka. “Siā” aja pandu rahā: “Ywa pe har Jerusarē ok ta ke” aja mujekwa.)

⁷ Jetehar te. Pejurujar katu ehe ame'ē ta ke pehē. A'erehe ame'ē ita riki katu te aja pekwa katu. Jurujar ym ehe ame'ē ta amō koky ukwaha. Kuja ta:

“Ita ok mujāha pandu: ‘Kome'ē ita jaxer. Japutar ym’ aja rīki.

Anī. Ame'ē ke ita ok pyter ke amō mupu'am. Katu te ame'ē ita ke” aja amō mu'am. (Kirisutu riki ame'ē ita ame'ēja saka.)

⁸ Pe, kuja Tupā je'ēha rehe panduha ihī tī:

“Kome'ē ita rehe amō ta tukwa tukwa ta.

Ita rehe amō ta tukwa, a'erehe u'ar ta” aja pan-duha ihī tī.

Tupā je'ēha rehe a'eta jurujar ym, a'erehe ita rehe a'eta tukwa tukwa aja saka. Aja Tupā putar. (Aja rahā, Kirisutu ke a'eta putar ym. Jurujar ym rahā, u'ar u'ar, aja saka. Aja rahā, mupyraraha renda pe oho ta, aja riki.)

⁹ Kome'ē ywy keruhū pe har ta ngi har pehē pe Tupā pandu:

—Ihē koty pejur. Ihēma'e wan ta — aja.

Sawa'e tema'e pa'i ta ke pehē tī. Jesuma'e ke. Awa ta katu te ame'ē ta ke pehē tī. Ixotyhar ta ke pehē tī. Aja rahā, Tupā ma'ema'eha katu te ame'ē rehe har pepandu katu ta me'ē te'e. Pe, pytuniha aja me'ē pe pexo rahā, a'e pandu:

—Ihēma'e weraha pe pejur. Hendy hū. Katu te riki — aja pehē pe.

(Aja rahā, ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ē ta ngi pehē ke a'e mutyryk. Ixoty mutyryk. Ixotyhar ta ke pehē apo 'y.) ¹⁰ Yman ixotyhar ta ke aja ym pehē. Apo Tupā kotyhar ta ke pehē 'y. Awa ta rehe Tupā pyrara usak, ame'ē ke yman pekwa ym. Apo pehē rehe a'e pyrara usak ame'ē ta ke pehē 'y.

Tupāma'e miasu ta riki pehē, a'erehe katu pexoha aja pexo

¹¹ Ihē rehe katu ame'ē ta ke pehē! Pehē riki kome'ē ywy keruhū pe har ta aja ym pehē. (Ywa pe har ta ke pehē, aja pexo.) A'erehe kome'ē ywy keruhū pe pesak te'e pexo ame'ē ta ke pehē. A'erehe pehē pe ihē apandu katu. Yman pexo ai te'e aja ym pexo apo 'y. Pexoha pyahu aja pexo apo 'y. Ame'ē mokōi pekwaha namō pexo rahā, katu ym. ¹² Tupā rehe hendu ym ame'ē ta namō pexo

rahā, mā peja pexo katu. Pe, pehē rehe har a'eta pandu my:

—Ma'e ka'u te'eha ke a'eta ma'ema'e hū — aja Tupā rehe hendu ym ame'ẽ ta pandu naī.

Aja pandu naī. Pe, katu pexoha, aja a'eta ukwa katu. A'erehe Tupā koky ipy'a ke a'eta muruwak rahā, a'eta pandu ta:

—Ne jō riki katu te ame'ẽ ke — aja Tupā pe a'eta pandu ta.

¹³ Kome'ẽ ywy pe kapitā keruhū ta ixo. Upa ame'ẽ ta rehe pehendu katu. Jandema'e sawa'e te aja pehē tī. Sehar kapitā keruhū rehe pehendu katu tī. A'e riki kome'ẽ ywy pe awa ta 'ar koky te we je'eha te reko. ¹⁴ Kapitā ta rehe pehendu katu tī. A'eta ke sehar kapitā keruhū mu'am. Katu ym ma'ema'e, ame'ẽ ta ke a'eta mahy ta, aja rahā ma'e ym ta. A'erehe kapitā ta ke sehar kapitā keruhū mu'am. Pe, katu ame'ẽ ke ma'ema'e, ame'ẽ ta pe kapitā ta pandu tī:

—Pehē katu — aja pandu ta.

¹⁵ Kuja Tupā putar katu. Katu ame'ẽ ke pema'ema'e. Aja rahā, ka'u te'e ame'ẽ ta je'eha ke pemukanim ta a'eta ngi. Ukwa ym ame'ẽ ta pandu. “Jesu kokyhar ta katu ym” aja naī. Anī. Katu pexoha rahā, ame'ẽ je'eha ke pemukanim ta a'eta ngi. ¹⁶ Pehē peputar, aja pexo katu. Anī. Kuja ym pepandu:

—Japutar ame'ẽ ke jama'e katu. A'erehe ma'e jaka'u te'eha ke jama'e ta — aja ym pepandu.

Aja ym pexo. Tupāma'e miasu ta riki pehē. A'erehe pehendu katu ehe. Aja rahā, katu ame'ẽ ke pema'ema'e katu. ¹⁷ Upa awa ta rehe pehendu katu. Pehē mu ta rehe pehē pepy'a katu tī. A'eta

riki Tupā rehe jurujar katu, a'erehe pehē mu ta riki. Tupā rehe pehē py'a pemoī moī katu tī. Hom ok ta pe har tama'e kapitā keruhū rehe pehendu katu tī. (Sesa a'e.)

Kirisutu ke amō ta mupyrara, ame'ēja pehē ke tī

¹⁸ Miasu ta! Pehē pe ihē apandu apo. Pehē jar rehe pehendu katu. Pehē peje'ē ym te ipe. Aja pehē jar katu ame'ē ta rehe pehē nixói te. A'e riki hury katu ame'ē ke tī. Hātā je'ē ame'ē ta rehe aja tī. Pehē peje'ē ym te ipe tī. Pehendu katu ehe tī. ¹⁹ Katu te ame'ē ke pema'ema'e tipe. Pe, pehē jar pehē ke te'e pirok. Aja rahā, pehē py'ahu te'e pehendu. Aja Tupā putar, aja pekwaha namō pepyraraha ke pehē py'ahu te'e pehendu. A'erehe: “Pehē katu” aja Tupā pandu ta.

²⁰ Katu ym ame'ē ke pema'ema'e, a'erehe pehē ke pehē jar pirok. Ame'ē ke rehe pehē py'ahu te'e pehendu. Aja rahā: “Pehē riki katu” aja Tupā pandu ym ta. Pe, katu te ame'ē ke pema'ema'e tipe rahā, pehē ke pehē jar pirok. Ame'ē ke rehe pehē py'ahu te'e pehendu. Aja rahā: “Pehē katu” aja Tupā pandu ta.

²¹ Pehē ke Tupā muhā katu ame'ē ta ke pehē aja amō ta ukwa rahā, pehē ke A'eta mupyrara ta. Kirisutu aja pehē ke tī. Pehē ruhāha muhepyha ke rehe a'e manō rahā, a'e ke amō ta mupyrara hū. Aja rahā, a'e aja pehē ke tī. Mupyrara ta pehē ke tī. ²² Ma'e ka'u te'eha ke Kirisutu ma'e ym te. Te'e a'e pandu ym te tī. Ingi te'e panduha hendu ym te awa. ²³ Amō ta je'ē hātā tā hū ipe rahā, aja hātā Kirisutu mujywyr ym a'eta pe. A'e ke amō ta mupyrara rahā: “Pehē ke Tupā mupyrara ta” aja

ym mupyrara ame'ẽ ta pe a'e pandu tĩ. A'e ke amõ ta mupyrara rahã, Tupã riki usak katu ta ehe, aja a'e ukwa katu. Ma'e katu ym ame'ẽ ke ma'ema'e, ame'ẽ ta ke Tupã riki mupyrara ta, aja Kirisutu ukwa katu. A'e riki katu te ame'ẽ ke a'e. ²⁴ Jande riki ma'e jaka'u te'eha ke jama'ema'e. A'erehe myra ngã mupia ame'ẽ ke rehe Kirisutu pyrara hũ u'am. Aja rahã, ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke jahijar katu ta. Pe, katu ame'ẽ ke jama'ema'e apo 'y. A'e nupãha rape rehe jande ke a'e mukatu.

²⁵ Arapuharan ta kanim oho ixo, aja saka pehẽ tĩ. Aja rahã, Tupã kotyhar ta aja ym pexo kwe. Apo arapuharan usakiha koty pejywyr peho, ame'ẽja saka. Pehẽ rehe a'e usak usak katu ixo tĩ. A'e riki pehẽ ngi pehẽ ruwajan ke mujan mondo, ame'ẽja saka tĩ. (A'erehe pehẽ rehe a'e riki usak usak katu ixo. Kirisutu riki arapuharan usakiha aja a'e.)

3

Ok wyr pe har ta rehe har

¹⁻² Ixawa'e katu ame'ẽ ta! Pehẽ pe ihẽ apandu ta apo 'y! Pehẽ sawa'e ta rehe pehendu katu. Ixawa'e ta ngi har amõ ta Tupã je'ẽha rehe hendu ym my? A'eta rehe pehendu katu rĩ. Aja rahã, katu pexoha rehe a'eta usak. Aja a'eta py'a ke pemuruwak ta. Aja rahã, Tupã rehe a'eta jurujar katu ta. Pepandu ym riki. Pe, a'eta jurujar katu ehe. Katu pexoha rehe a'eta usak. Katu te ame'ẽ ke. Tupã rehe pehẽ py'a ke pemoĩ moĩ katu, ame'ẽ ke a'eta ukwa ta. A'erehe pepandu ym ha rupi Tupã rehe a'eta jurujar katu ta.

³ Pehẽ rehe ma'e katuha ke pemoĩ ym pehẽ juehe. Pehẽ'a pororok hũ ame'ẽ namõ pewata

ym. Pu'yr ke heta hū ame'ẽ namō pewata ym tī. Pehēma'e mundeha katu te ame'ẽ ke namō jō pewata ym. Ame'ẽ ta riki pehē ke mukatukwer ym ta.

⁴ Kuja katu tiki. Pehē py'a katu, aja rahā, katuha ke pemoī, ame'ẽja saka. Ipy'a ke pitu te'e rahā, katu te, aja Tupā ukwa. Ame'ẽ kūjā katuha ke jaxer ym ta. Hury katu rahā, katu te, aja Tupā ukwa tī. Ame'ẽ kūjā katuha ke jaxer ym ta tī. ⁵ Aja yman kūjā ta ixo tī. Aja ma'e katuha ke a'eta moī, ame'ẽja saka. A'eta Tupā rehe ipy'a ke moī moī katu ame'ẽ ta ke. Tupā pandu katu ame'ẽ ke rehe a'eta jurujar katu tī. Kuja riki a'eta katukweriha ke. Ixawa'e ta rehe aja te'eha a'eta hendu katu. ⁶ Aja Sar tī. Amarā rehe a'e hendu katu, ixawa'e rehe. Kuja a'e pandu ipe: "Ihēma'e kapitā ke nde" aja ixawa'e pe. Pehē sawa'e ngi pekyje ym rahā, katu pexoha rahā: "Sar membyr ta ke" aja pehē pe amō ta pandu ta tī. (A'erehe Sar aja pehē tī. Pehē sawa'e ta rehe pehendu katu tī.)

⁷ Hakehar katu ame'ẽ ta! Pehē pe ihē apandu tī! Pehē rakehar ta namō pexo rahā, pekwa katuha namō pexo katu. A'eta pyrātāha pehē wyr koty te we, aja pekwa katu ta me'ẽ te'e. A'erehe a'eta pe hātā ym peje'ẽ. Pehē aja a'eta pe uhāha ke Tupā me'ẽ ta tī. Hātā ym peje'ẽ pehē jupe. Aja rahā, Tupā namō pepandu pandu rahā, pehē rehe Tupā hendu katu ta. Pehē pepanduha ke mukanim ym te ta ma'e ke.

Katu ame'ẽ ke ma'e tipe, pe, a'e ke amō ta mupyrara

⁸ Ihē apandu, aja apandu ta tī. Pesarahā! Pe-teñhar aja upa pekwa pexo. Pyai ame'ẽ ta ke

peteñhar aja pemuhury peho. Jurujar katu ame'ë ta riki pehë mu aja. A'eta namõ pehë pepy'a katu pehë juehe pexo. Pehë rury pehë juehe pexo tĩ. "Jande katu te ame'ë ta ke jande" aja ym pepandu pehë jupe tĩ. ⁹ Pehë pe jaxer ai ame'ë ke amõ ta ma'ema'e rahã, ame'ëja pemujywyr ym a'eta pe tĩ. Pehë rehe amõ ta juru ai rahã, ame'ëja a'eta pe pemujywyr ym tĩ. Kuja katu tiki. A'eta pe pepandu:

—Mã peja pehë rehe Tupã usak katu — aja juru ai ame'ë ta pe pepandu.

Aja pehë pe Tupã pandu katu tĩ. Pehë ke a'e muhã katu rahã, pehë pe a'e pandu katu:

—Pehë rehe ihë asak katu ta — aja pehë pe.

A'erehe aja juru ai ame'ë ta pe pepandu tĩ. ¹⁰ Aja juja katu te Tupã je'ëha rehe panduha ihë:

"Yman rahã pete'e amõ ixo tar katu rahã, mã peja amõ ta rehe juru ai ym.

Mã peja te'e ma'e nde erepandu ame'ë ke emukanim nengi.

Hury katuha namõ ixo tar katu rahã, mã peja amõ ta rehe juru ai ym tĩ.

¹¹ Ma'e nde ereka'u te'eha nde erema'eha ke ehijar.

Pe, katu ame'ë ke ema'ema'e.

Mã peja amõ ta namõ nde rury katu nde juehe nde erexo. Aja mã peja exo katu.

¹² Katu te ame'ë ta rehe har jandema'e sawa'e te ukwa katu.

Inamõ a'eta pandu pandu rahã, aja te'eha Tupã hendu katu a'eta rehe.

Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e ame'ë ta rehe a'e parahy riki." Aja Tupã je'ëha rehe panduha ihë.

¹³ Katu te ame'ẽ ke pema'ema'e rahã, awa pehẽ ke mahy ta my? Mahy ym ta awa. ¹⁴ Anĩ. Katu te ame'ẽ ke pema'ema'e tipe. Pe, pehẽ ke amõ ta mupyrara. Aja rahã, mã pehẽ rury katu pexo. A'eta ngi pekyje ym. Pejumupyai ym tĩ. Tupã riki pandu ta: "Pehẽ katu" aja. ¹⁵ Kirisutu rehe pehẽ py'a pemoĩ moĩ katu. "Jandema'e sawa'e te" aja pehẽ py'a pe Kirisutu rehe har pekwa pekwa pexo. Tupã rehe pejurujar katu. Ame'ẽ rehe har pehẽ pe amõ ta pandu rahã, pahar pemujekwa katu. Aja te'eha pehẽ. ¹⁶ Pehẽ pe pandu ame'ẽ ta pe pepandu rahã, wewe katu pepandu. Tupã rehe pehẽ pepy'a katu, ajaha namõ a'eta pe pepandu. Katu ame'ẽ ke pema'ema'e ame'ẽ ke pekwa. Aja pexo rahã, pehẽ rehe amõ ta juru ai. Pejumupyai ym ehe. Kirisutu kotyhar ta ke pehẽ, a'erehe katu ame'ẽ ke pema'ema'e. Ame'ẽ rehe amõ ta juru ai rahã, ame'ẽ ta ke Tupã muhuxĩ ta. Te'e ame'ẽ ke pandu, a'erehe Tupã muhuxĩ ta. ¹⁷ Katu ym ame'ẽ ke pema'ema'e. Pe, pehẽ ke amõ ta mupyrara. Aja katu ym ame'ẽ ke pema'ema'e rahã, katu ym tiki. Kuja katu. Katu ame'ẽ ke pema'ema'e tipe rahã, pehẽ ke amõ ta mupyrara. Aja Tupã putar rahã, katu tiki.

¹⁸ Aja Kirisutu tĩ. Sawa'e katu te ame'ẽ ke a'e. Pe, a'e ke amõ ta jukwa. Pe, a'e ke Tupã mukwera katu muhem. Aja rahã, uhã te hũ ame'ẽ ke a'e. Ma'erehe manõ my? Kuja. Upa ma'e peka'u te'eha ke pema'ema'e. Ame'ẽ muhepyha ke rehe Kirisutu manõ. Peteihar a'e manõ. Sawa'e katu te ame'ẽ ke manõ. Aja rahã, sawa'e ta katu ym ame'ẽ ta manõ ym ta me'ẽ te'e. Kirisutu manõ, a'erehe Tupã koty pehẽ ke a'e muhyk raho, ame'ẽja saka.

19 Kirisutu'ā pandu oho. Awa'ā ta pe pandu oho. Ame'ē awa'ā ta kyndaha pe ixo, ame'ēja saka.

20 A'eta riki Tupā rehe hendu ym ame'ē ta ke. A'eta rehe Tupā harō hū ixo tipe. Ixoty a'eta py'a ke a'eta muruwak, ame'ē rehe Tupā harō hū ixo tipe. Jarusu keruhū Noe mujā ixo rahā, a'e harō hū ixo tipe. Anī. Muruwak ym. Kuja jō katu uhem. Jarusu keruhū pe heta ym te awa ta ixo. Kuja jō, awa po wajar mahapyr hetaha. A'eta jō y ngi uhem. Y jukwa ym. **21** Noe ta y ngi uhem, ame'ēja saka, a'erehe ame'ē riki apo mujahuk ame'ēja saka tī. Awa ki'aha ke kutuk, a'erehe my? Anī. Awa py'a ke Tupā juhyk, a'erehe ame'ē pandu: “Ihē py'a juhyk aja ihē axo” aja. Pandu tī: “Tapijar te'e we nde rehe ihē apy'a katu” aja Tupā pe pandu. A'erehe ame'ē ke Tupā muhā katu. Manōha ngi Jesu Kirisutu kwera katu uhem. A'erehe pehē ke Tupā muhā katu. Pehē ke amō mujahuk, pe, y ngi pehem rahā, Kirisutu aja manōha ngi pekwnera katu pehem tī, ame'ēja saka tī. A'erehe pehē ke Tupā muhā katu. **22** A'e riki ywa pe oho. Pe, Tupā rake a'e wapyk oho. (Aja rahā, katu te ame'ē ke a'e, aja upa ngā ukwa katu.) Upa Tupā je'ēha rahohna tama'e kapitā keruhū a'e. Ywa pe kapitā ta ixo. Ame'ē tama'e kapitā keruhū ke Jesu tī.

4

Pexoha pyahu aja pexo apo 'y

1 Kome'ē ywy keruhū pe Kirisutu ixo rahā, a'e ke amō ta mupyrara hū. Arahā ipy'ahu te'e hendu. Aja rahā, a'e aja pehē py'a pe pekwa pekwa pexo tī. Pehē ke amō ta mupyrara ta tī. Pehē py'ahu te'e

pehendu tī. Ma'e ka'u te'eha ke awa ta ma'ema'e, ame'ẽ ke rehe Kirisutu muhepy. A'erehe a'e ke amō ta mupyrara hū. Apo a'e ke awa ta katu ym ame'ẽ ta mupyrara ym te ta tī. A'erehe a'e aja pekwa pekwa pexo tī. Pehē py'ahu te'e pehendu tī. ² Apo har kupe kota Tupā putar ame'ẽ ke pema'ema'e katu. Kome'ẽ ywy pe pexo rahā, a'e putar ame'ẽ ke pema'ema'e katu. Ma'e peka'u te'eha ke peputar ame'ẽ ke pema'ema'e ym pexo.

³ Ma'e ka'u te'eha ma'ema'eha ke Tupā rehe ipy'a ym ame'ẽ ta putar katu. Yman ame'ẽ ta aja pema'ema'e hū pexo tī. Kuja pexo. Peka'u te'e pexo. Kawīngi peka'u hū pexo tī. Amō kūjā ta rehe peka'u te'e tī. Amō sawa'e ta rehe peka'u te'e tī. Awa mi'u matyriha ke jō peputar tī. Katu ym aja. Amō ta 'ar kota te we kawī ke pe'u tar katu. Aja rahā: "Jande janepyrātā" aja pepandu. Katu ym aja. Ma'e'ā riki tupā aja amō ta ukwa jupe. Ame'ẽ rehe pehē py'a pemoī moī tī. Katu ym te ame'ẽ. ⁴ Upa aja Tupā rehe ipy'a ym ame'ẽ ta ixo rī. Ka'u te'e hū ixo rī. Pe, a'eta aja pexo ym apo 'y. A'erehe a'eta jupandu:

—Mā! Ma'erehe my? — aja a'eta jupe.

Ukwa ym. A'erehe pehē rehe a'eta juru ai. ⁵ Pe, myja komē'ẽ ywy keruhū pe a'eta ixo my, ame'ẽ ke Tupā pe a'eta mujekwa ta. Apo ixo ame'ẽ ta ke Tupā riki mupyrara ta. Manō ame'ẽ ta ke a'e mukwera katu ta muhem, pe, a'eta ke mupyrara ta tī. Ame'ẽ rehe a'e harō ixo. ⁶ Manō ame'ẽ ta pe myrandu katu ke amō ta pandu pandu. Yman se pewe ixo rahā, myrandu katu ke amō ta pandu pandu tipe a'eta pe. Pe, upa amō ta aja a'eta manō tī. Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, a'erehe amō ta aja

a'eta manō tī. Ame'ẽ ta'ã pewe ixo rī. Tupā uhā te hū ame'ẽ ke a'e. Aja ame'ẽ ta'ã tī. Uhā tī. (A'erehe ame'ẽ ta ke Tupā mupyrara ta tī.)

Ma'e ke Tupā me'ẽ, ame'ẽ ke namō pema'e katu

⁷ Kome'ẽ 'ar rehe angaha uhyk tate. Pahar peparahy ym pexo. Pekwa katuha namō pexo katu. Aja rahā, Tupā namō pepandu pandu katu ta. ⁸ Kuja rahā, i'ar koty te we katu te ha. Pepy'a katu te hū pehē juehe pexo. Aja rahā, pehē pe māte hū ma'e jaxer ame'ẽ ke amō ta ma'ema'e rahā, ame'ẽ ta rehe pehē py'a pemujywyr katu ta. ⁹ Pehē rok pe amō ta ke pemupyta katu. Pehē rok wyr pe har ta je'ẽ je'ẽ ym ha namō pemupyta katu. ¹⁰ Pehē pe pame katu te amō amō ma'e ke Tupā me'ẽ me'ẽ. A'e muwyr ame'ẽ ke pemuhāi katu. Pekyty'ỹ ym amō ta rehe. Aja amō ta ke pemuhury katu. ¹¹ Ma'e ke amō pandu pandu rahā, mā peja Tupā je'ëha ke pandu pandu. Jesu kotyhar ta namō ma'e ke ma'ema'e rahā, pyrätäha ke Tupā muwyr, ame'ẽ namō mā peja ma'ema'e katu. Aja rahā, upa katu te katu ame'ẽ ke ma'ema'e katu. A'erehe Tupā pe pandu ta:

—Ne jō riki katu te me'ẽ ke — aja.

Jesu Kirisutu kotyhar ta ke a'eta, a'erehe aja me'ẽ Tupā pe pandu ta.

A'e riki katu te me'ẽ ke a'e.

A'e riki pyrätä te hū ame'ẽ ke a'e tī.

Aja te'eha a'e. (Amen. Ame'ẽ riki: "A'e tī.")

Kirisutu kotyhar ta ke amō ta mupyrara

¹² Pehē riki ihē rehe katu ame'ẽ ta ke pehē! Pehē rehe ihē apy'a katu ame'ẽ ta ke pehē tī! Pejurujar katuha ke amō ta mukanim tar katu, a'erehe pehē

ke amō ta mupyrara hū. Mahy hū tī. “Jande ke mupyrara ym ta awa” aja ym pekwa pekwa pexo. (Pehē pejurujar katuha ke jetehar te my. Ame'ẽ ke manga.) A'erehe pepyraraha ngi pemukahem ym. ¹³ Kirisutu ke amō ta mupyrara hū. Aja pehē ke tī. Mupyrara ta pehē ke tī. Aja rahā, pehē rury pexo. Aja rahā, Kirisutu pyrātāha ke Tupā mujesak rahā, pehē rury katu te ta.

¹⁴ Kirisutu kotoyhar ta ke pehē. A'erehe pehē rehe amō ta juru ai. Anī. Pehē rury katu pexo rī. Kirisutu kotoyhar ta ke pehē, a'erehe pehē rury katu pexo. Pehē rehe amō ta juru ai rahā, Tupā'ā riki pehē py'a rehe ihī katu, aja pekwa. Tupā ngi a'e uwyr. Pehē ke muhury katu uwyr. ¹⁵ Pepyrara hū pexo. Amō ke pehē pejukwa, a'erehe pepyrara hū pexo my? Anī. Aja ym rahā, katu tiki. Amōma'e ke pemukanim, a'erehe pepyrara hū pexo my? Anī. Aja ym rahā, katu tiki. Ma'e jaxer ame'ẽ ke pema'e, a'erehe pepyrara hū pexo my? Anī. Aja ym rahā, katu tiki. Amō ta ixoha ke pemujaxer a'erehe pepyrara hū pexo my? Anī. Aja ym rahā, katu tiki. ¹⁶ Kuja katu. Kirisutu kotoyhar ta ke pehē. A'erehe pehē ke amō ta mupyrara. Aja rahā, pehē ruxī ym ingi. “Kirisutu kotoyhar ta ke jande” aja pepandu. A'erehe Tupā pe pepandu tī:

—Ne jō riki katu te ame'ẽ ke — aja.

¹⁷ Awa ta ke Tupā mupyrara ta. Ame'ẽ angaha ke rehe uhyk oho apo 'y. Ixotyhar ta rehe har a'e ukwa py ta. Jande riki ixotyhar ta ke. Jande ke a'e mupyrara py ta. (Aja rahā, jaxoha ke jamukatu ta. Aja rahā, ma'e jaka'u te'eha jama'ema'eha ke jahijar ta.) Ixotyhar ta ke a'e mupyrara rahā, myrandu katu rehe jurujar ym ame'ẽ ta rehe māte

hū pyraraha ke ihī ta. Myrandu katu ke Tupā muwyr, ame'ē ke rehe a'eta jurujar ym, a'erehe mupyrara ta. ¹⁸ Tupā je'ēha rehe kuja panduha ihī: “Awa ta katu te ame'ē rehe pyraraha uhyk. A'engi ame'ē ta ke Tupā muhā katu ta.

Aja rahā, Tupā rehe ipy'a ym ame'ē ta rehe myja ta my? Marā ka ym a'eta ke muhāha.

Ma'e ka'u te'eha ke ma'ema'e, ame'ē ta rehe myja ta my tī? Marā ka ym a'eta ke muhāha tī.”

¹⁹ A'erehe amō ta pyrara hū ixo. Tupā putar, a'erehe pyrara hū ixo. Aja se ixo rahā, ma'e katu ame'ē ke ma'ema'e katu rī. Aja Tupā rehe jurujar katuha ke mujekwa. A'e riki kome'ē ywy keruhū mujā ame'ē ke a'e. A'e pandu katu ame'ē ke ma'ema'e katu tī. A'erehe a'eta jurujar katu ehe.

5

Tupā kotyhar ta rehe har

¹ Pehē namō tamūi ta ixo. Jurujar katu ame'ē tama'e kapitā ta ke a'eta. A'eta pe ihē apandu ta apo 'y. Ihē Petu. Ihē tamūi tī. Jurujar katu ame'ē tama'e kapitā ke ihē tī. Kirisutu ke amō ta mupyrara hū rahā, ihē asak te'e ehe. Yman rahā, a'e ke Tupā mujesak rahā, inamō ihē axo ta tī. Ko tamūi ta pe ihē apandu. ² Arapuharan ta rehe usakiha ta usak usak katu ixo. Aja Tupā kotyhar ta rehe pehē tī. Ixotyhar ta ke pehē koty Tupā muwyr, ame'ēja saka. “Jasak tar ym” aja ym pepandu. Anī. Tupā putar, aja ixotyhar ta rehe pesak pesak katu pexo. Pehē atu peputar katu, a'erehe a'eta rehe pesak pesak katu pexo. Tamatarer pepyhyk ta, a'erehe ame'ē parakyha ke

pema'ema'e, aja ym pekwa pexo. Ixotyhar ta ke pemuhury tar katu, a'erehe pesak tar katu pexo, aja rahā, katu tiki. ³ Pehē kotyTupā kotyhar ta ixo. Ame'ẽ tama'e kapitā keruhū aja ym pexo. A'erehe a'eta pe hātā ym pepandu pandu. Katu pexoha pemujekwa a'eta pe. Aja rahā, pehē aja a'eta tī. Katu a'eta ixoha tī. ⁴ Pe, usakiha keruhū uwyr rahā, iākā rehe har katu te ame'ẽ ke ame'ẽja saka pehē pe a'e me'ẽ ta. Ame'ẽ katu te ha kanim ym ta riki. (Kirisutu riki usakiha keruhū a'e.)

⁵ Sawa'e wan ame'ẽ ta! Pehē pe ihē apandu. Tamūi ta rehe pehendu katu. "Katu te ame'ẽ ke jande" aja pehē pekwa pekwa ym pexo. Pe, pehē mu ta namō pema'ema'e katu pehē juehe pexo. Jete. Kuja Tupā je'ẽha rehe panduhda ihī:

"Katu te ihē' aja ukwa jupe ame'ẽ ke Tupā putar ym.

Pe: 'Katu te ihē' aja ym ukwa ukwa ixo, ame'ẽ rehe a'e ipy'a katu." Aja Tupā je'ẽha rehe panduha ihī.

⁶ A'erehe: "Katu te jande" aja ym pekwa pekwa pexo. Aja Tupā rehe pehē py'a pemoī moī katu. A'e riki pyrātā te hū ame'ẽ ke a'e. Pe, a'e putar rahā, pehē rehe har a'e pandu ta:

—Pehē katu — aja.

⁷ Pehē pejumupyaiha ke upa katu te Tupā namō pepandu. Aja rahā, pehē rehe pyrara a'e usak katu ta. (Pehē ke muhury katu ta.)

⁸ Satana, pehē ruwajan, a'e riki jangwate ahem hū ame'ẽja saka. (Ājā ramūi a'e.) U'u ta, ame'ẽ ke a'e kekar kekar ixo, ame'ẽja saka ixo. (Aja rahā, pehē pejurujar katuha ke a'e mukanim tar katu.) A'erehe pepyhýi ym, aja pexo katu. Pema'ā

ma'ā katu pexo, aja pexo katu tī. ⁹ Pejan ym ingi. Pete'e ta pepu'am pe'am, aja pexo. (Aja rahā pejurujar katuha ke pehijar ym ta.) Pehē ke amō ta mupyrara hū. Pehē jō ym, aja pekwa. Aja upa amō Jesu kotyhar ta ke amō ta mupyrara hū tī. Kome'ē ywy keruhū rupi Jesu kotyhar ta ixo. Ame'ē ta ke amō ta mupyrara hū tī. Aja pekwa katu. ¹⁰ Pepyraraha upa rahā, pehē ke Tupā muhury katu ta. Mukatu ta. Pehē pe pyrātāha ke a'e muwyr ta tī. Aja rahā, pejurujar katuha ke pehijar ym ta. A'e riki awa ta rehe ipy'a katu te hū ame'ē ke a'e. A'e riki pehē pe pandu:

—Kirisutu kotyhar ta ke pehē. A'erehe ihē renda pe ihē namō aja te'e ta pexo — aja pehē pe pandu.

¹¹ A'e riki pyrātā te hū ame'ē ke a'e. Aja te'e ta a'e ixo. Amen. Ame'ē: “A'e tÿ” aja.

Katuha ke Petu mondo

¹² Pehē pe paper pinim ta'yr mi ihē amondo axo. Ihē apandu ame'ē ke Sir mupinim a'e. Ihē mu ke a'e. (Jesu rehe a'e jurujar katu, a'erehe ihē mu a'e.) A'e pandu ame'ē ke a'e ma'ema'e katu. Pehē py'a ke ihē amuhury tar katu. A'erehe kome'ē paper pinim ihē amondo axo. Tupā namō pexo ta kÿ. Ame'ē riki jetehar te ke. Pehē rehe Tupā ipy'a katu te hū. Ame'ē ke ihē apandu katu. Mā peja Tupā rehe pejurujar katuha ke pehijar ym.

¹³ Mambiro ok ta pe jurujar katu ame'ē ta ixo. Yman a'ep pe har ta pe Tupā pandu tī.

—Ihē rehe pejurujar katu. Ihēma'e wan ta pehē — aja ngā pe.

A'eta riki pehē pe katuha ke mondo ixo. Mak mondo ixo a'e tī. Ihē ra'yr aja a'e. ¹⁴ Pehē ruryha namō pehē po pepyhyk pyhyk katu pehē ngi.

Kirisutu kotyhar ta ke pehē. Mā peja upa pehē py'a ke Tupā muhury katu.

Upa.

**Tupã Je'ẽha
New Testament in Kaapor (BR:urb:Kaapor)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaapor

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaapor

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b46cc831-baa9-5b98-bd3d-1fb9f0357a11